

Sosiaaliturvauudistuksen ajankohtainen tilanne

Pasi Moisio

Sosiaaliturvakomitean puheenjohtaja

*Sosiaaliturvauudistuksen lähtökohdat –seminaari
Kuntamarkkinat 10.9.2020*

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

**”Emme ole aloittamassa isoa uudistushanketta,
vaan luomassa uudistettua komitealaitosta”**

Tavoitteet

- Sosiaaliturvan rakenteellinen ja toiminnallinen uudistaminen pitkällä aikavälillä
- Tiedon lisääminen sosiaaliturvasta sekä yhteiskunnallisen keskustelun käyminen sosiaaliturvan arvovalinnoista
- Sosiaaliturvauudistus valmistellaan avoimella ja uudistuneella parlamentaarisella komiteatyöllä

Komiteatyön periaatteet

- Ratkaisukeskeisyys
- Tutkimusperusteisuus, tosiasioihin perustuva rakentava dialogi
- Riittävä parlamentaarinen yhteisymmärrys
 - tilannekuvasta, ratkaistavista ongelmista, tiekartasta, uudistamisesta
- Avoimuus ja uudistuksessa käsiteltävien aiheiden nostaminen julkiseen keskusteluun
- Riippumattomuus ja suhde hallitusohjelmaan

Komitean yhteistyö

- Komitean jäsenten kesken riittävä parlamentaarinen yhteisymmärrys
- Pysyvillä asiantuntijoilla tärkeä rooli tukea komiteaa sen pyrkiessä yhteisymmärrykseen ratkaistavista asioista
- Jaostot ja komitea työskentelevät vuorovaikutuksessa keskenään, jaostot selvittävät ja tuottavat ratkaisuvaihtoehtoja komitealle
- Yhteistyö akateemisen tutkimusmaailman kanssa keskeisessä roolissa
- Yhteiskehittäminen jo valmisteluvaiheessa

Avoimen tietopohjan tavoitteet

- Kokoa ja jäsentää komitean päätöksenteon tukena olevaa tietoa sekä varmistaa sen tieteellisen laadun
- Kuvaa päätösten takana olevan tutkimusnäytön ja lähteet sekä tuo ne avoimeen julkiseen keskusteluun ja akateemiseen arviointiin
- Tukee sisäistä ja ulkoista viestintää uudistuksen etenemisestä ja käsiteltävistä asioista
- Myös jaostojen tutkimusnäyttö ja lähteet tuodaan julkisuuteen, koska yhteiskunnallinen keskustelu on keskeinen osa valmistelua komiteatyössä

Syksy 2020

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ajankohtaista

Koronakriisi

Ratkaistavien ongelmien määrittely

Nopeammin toteutettavat toimeksiannot

Komitean julkaisusarja

Komitean avoimet seminaarit

Kohti kevättä

Koronakriisi

- Lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutukset
- Käytännön vaikutukset komitean työhön
- Komitea selvittää nopealla tahdilla kriisin vaikutuksia uudistuksen kannalta julkaisusarjassaan

Ratkaistavien ongelmien määrittely

Komitea määritellyt neljä sosiaaliturvan ongelmakokonaisuutta:

- Sosiaaliturvan monimutkaisuus
- Ansiotulojen ja sosiaaliturvan yhdistäminen
- Viimesijainen turva, perusturva ja asuminen
- Palvelujen ja etuuksien yhteensovittaminen

Jaostot ja tutkijaverkosto aloittaneet työn ongelmakokonaisuuksien konkretisoimiseksi

Muita esiin nousseita kysymyksiä

- Verotus- ja/tai vakuutus pohjaisuus
- Perusturvan ja ansioturvan suhde
- Sosiaaliturvan rahoituksen riittävyys
- Tavoite työllisyysasteen nostosta
- Tarve kansainväliselle vertailulle

Nopeammin toteutettavat toimeksiannot

Komitealla on mahdollisuus selvittää katsomiaan sosiaaliturvan ongelmia nopeammalla tahdilla

Ensimmäinen on ns. tosiasiallisesti työkyvyttömiä työttömien tilanne

Jaostot ja tutkijaverkosto tuottavat selvityksen aiheesta

Komitean julkaisusarja

Kangas, Olli (2020): Poikkeukselliset ajat avaavat poikkeuksellisia mahdollisuuksia. Sosiaaliturvakomitean julkaisuja 2020:1 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-7156-1>

Työpaperien sarjassa lisää julkaisuja syksyn ja talven aikana

Komitean avoimet seminaarit

Komitean ensimmäinen verkkoseminaari ”Poikkeukselliset ajat ja muuttuva sosiaaliturva” 31.8.

https://www.youtube.com/watch?v=_jMWva-DIJo&feature=youtu.be

Seuraava verkkoseminaari ”Vahvuudet ja varjopuolet – suomalaisen sosiaaliturvan säilyttämisen arvoiset asiat ja keskeiset ongelmat” 21.9.

Kohti kevättä

Komitealla kolme kokousta syksyllä

Ongelmien konkretisointi raporteiksi kevään aikana

Yhteinen näkemys ratkaistavista ongelmista toimii pohjana sosiaaliturvan kokonaisuudistuksen tiekartalle

Kiitos!

#sosiaaliturva #sosiaaliturvauudistus

stm.fi/sosiaaliturvauudistus

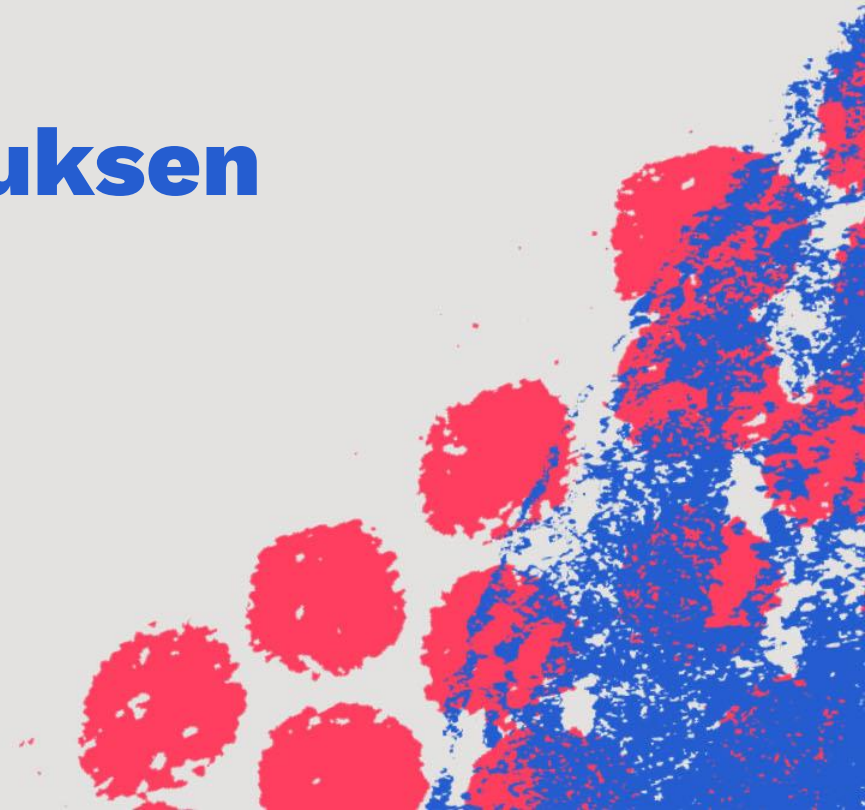
Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Sosiaaliturvauudistuksen lähtökohdat

10.9.2020 klo 10-10.45

ellen.vogt@kuntaliitto.fi

Ohjelma

10:00 **Tervetuloa**
varatoimitusjohtaja Hanna Tainio, Kuntaliitto

**Sosiaaliturvauudistuksen lähtökohdat ja askelmerkit
(n. 25 min.)**

*Sosiaaliturvakomitean puheenjohtaja,
tutkimusprofessori Pasi Moisio, THL*

Miten kunnat ovat mukana uudistuksessa? (n. 15 min.)

*Sosiaaliturvakomitean pysyvät asiantuntijajäsenet
varatoimitusjohtaja Hanna Tainio, Kuntaliitto ja
neuvottelupäällikkö Jorma Palola, Kuntatyönantajat*

10.45 **Seminaarin päätös**

Miten kunnat ovat mukana uudistuksessa?

Varatoimitusjohtaja Hanna Tainio

Sosiaaliturvauudistuksen ytimessä on palvelujen ja sosiaaliturvan integraatio

- Uudistuksen kokonaisvaltainen lähtökohta on haastava, mutta kannatettava
 - Sosiaaliturvaa ei voi uudistaa pelkästään sosiaaliturvan lähtökohdista käsin
 - Vaikutukset palvelujärjestelmään ja tätä kautta yksilön elämään eivät tule näkyviksi, jos sosiaaliturvaa uudistetaan vain pistemäisesti
- Kunnat ovat keskeisin palvelujen järjestämisvastuullinen taho
 - Yhtymäkohtana sosiaaliturvaan ei ole vain toimeentulotuki, vaan koko kuntien palvelujen ja toimintojen kirjo, joiden tuella kunnat vastaavat kuntalaisten hyvinvoinnista
 - Hyvä sosiaaliturvajärjestelmä mahdollistaa myös hyvät ja vaikuttavat palvelut (ja toisinpäin)
- Uudistuksen tekeminen siten, että sosiaaliturvan ja palkkatyön yhdistäminen on aina kannattavaa. Tämä on keskeisin vaikuttavuuden tae
 - Tämän tavoitteen toteutumisella on suora yhteys myös kunnan elinvoimaan ja verotuloihin sekä palvelujärjestelmän siirtymiseen nykyistä ennalta ehkäisevämmäksi

Työn edetessä käymme vuoropuhelua uudistuksesta erilaisten kunta- ja asiantuntijaverkostojemme kanssa

- Koordinoimme useita verkostoja, joissa on laajaa asiantuntemusta palvelujärjestelmän ja sosiaaliturvan toimivuudesta käytännön tasolla ja joiden kanssa on mahdollisuus käydä uudistuksesta koko ajan vuoropuhelua esim.
 - Toimeentulotuen ja aikuissosiaalityön –verkosto (yli 400kuntien asiantuntijaa)
 - Asuntotoimienverkosto
 - Kuntien työllisyysasiantuntijat
 - Akusti-foorumi
 - Työllisyyden kuntakokeilukuntien verkosto
- Työn edetessä tavoitteena on koota asiantuntijajäsenillemme oma 'kommenttirinki' verkostoistamme. Tätä kautta voidaan tukea asiantuntijaa työssään ja tuoda kuntien ääni vahvasti mukaan valmisteluun.
- Lisäksi Kuntaliitossa on koottu oma monialainen taustaryhmä seuraamaan ja tukemaan uudistusta kuntanäkökulmasta
 - Mukana myös Kuntatyönantajat

Kuntien edustus sosiaaliturvakomiteassa voisi olla vielä nykyistä laajempi

- Kunnat vastaavat hyvin laajasti pitkään työttömänä olleiden henkilöiden palveluista ja työllistämisen tuesta, tästä esimerkkejä. Esimerkkejä:
 - Työmarkkinatuen rahoitusvastuu
 - Työllisyyttä edistävä monialainen palvelukeskus
 - Ikääntyvien työntekijöiden velvoitetyöllistäminen
 - Kuntien työllisyyspalvelut
 - Kuntakokeilut
 - Sosiaalihuollon palvelut, kuten kuntouttava työtoiminta ja muut työtoiminnot, sekä sosiaalinen kuntoutus
- Tästä huolimatta edustusta ei ole esimerkiksi työllisyyden hoidon jaostossa.
- Kuntien palvelujärjestelmän ja digitalisaation kehittyminen on yksi keskeinen haaste sille, että sosiaaliturva- ja palvelujärjestelmän integraatio voi kehittyä
 - Ei edustusta hallintojaostossa, jossa digiasiat käsittelyssä

Kuntaliiton viralliset edustajat sosiaaliturvakomiteassa

Sosiaaliturvakomitean
pysyvä asiantuntijajäsen,
varatoimitusjohtaja
Hanna Tainio

Työ- ja
toimintakykyjaoston jäsen,
erityisasiantuntija
Ellen Vogt

Asumisen jaoston
jäsen,
asiantuntija, asuntoasiat
Laura Hassi

Viestintäverkoston
jäsen
viestinnän asiantuntija
Teresa Salminen

Sosiaaliturvakomitea ja Kuntatyönantajat

Jorma Palola

Sosiaaliturvakomitea ja kuntatyönantajat

- Sosiaaliturvakomitean lähtökohdat ja tavoitteet
- KT eläkepolitiikan, työllisyysasiain ja työttömyysturvan neuvottelijana ja edunvalvojana
 - Työmarkkinakeskusjärjestöt, kunta-alan partit, kolmikanta
- KT:n viestintä, verkostot (HR-, työsuojelupäälliköt-, työllisyys-)
- Etuuksien ja palvelujen samanaikainen tarkastelu ja kehittäminen
 - Työnantajan näkökulma: rahoitus, selkeys, työnantajakustannukset, vaikutukset työllisyyteen ja hyvinvointiin

Anna Kukka
työelämän kehittämisen
asiantuntija
*Työ- ja toimintakyky
jaosto*

Niina Paakkonen
Työmarkkinatutkija
Hallintojaosto

Jorma Palola
Neuvottelupäällikkö
Pysyvä asiantuntija

Sirpa Sivonen
Kehittämispäällikkö
*Työllisyyden ja
osaamisen jaosto*